

Kỷ Niệm Những Lần Chia Tay

Huỳnh Ngọc Thạch

Beng, beng ...beng. Beng, beng ... beng. Beng, beng ...beng Nhịp kèng càng lúc càng thôi thúc làm hấn choàng tỉnh ngủ hấn, sau vài giây định thần thì hấn chợt nhớ đó là tiếng kèng hiệu lệnh tập trung di chuyển. Nhanh chóng hấn vội lao ra khỏi mùng và thu dọn toàn bộ quần áo, mùng mền, chiếu gối, tư trang cho tất cả vào ba lô, kiểm tra một lần cuối cùng, rồi tất tả rời khỏi căn phòng của tiểu đội để ra sân tập trung toàn đơn vị. Hấn ngoái nhìn lại, dưới ánh đèn neon mờ mờ trải đều, căn phòng bây giờ chỉ còn chơ vơ những chiếc giường gỗ trơ vạt, trông thật hoang tàn so với những ngày qua khi mười hai mạng người nhét đầy trong khoảng không gian hơn hai mươi mét vuông. Trong lòng hấn đang lo lắng không biết có chuyện gì đây hay chỉ là những bài học khi ở quân trường, nhưng do trong tuần qua thỉnh thoảng vẫn có lệnh tập trung và từng nhóm nhỏ được gọi tên, rồi được thông báo là cử đi học y tá, truyền tin, pháo binh hoặc bổ xung cho các đơn vị khác, rồi các tân binh cứ thế leo lên xe và được chở đi, nhưng đây là lần đầu lệnh tập hợp được thực hiện vào ban đêm.

Ra đến sân, hấn thấy có một đoàn xe tải quân đội loại xe do hãng GMC của Mỹ sản xuất khá đông đang chờ sẵn. Tất cả đồng đội của hấn đều ngơ ngác nhìn nhau như để dò hỏi tin tức, những tiếng xì xầm trao đổi, nhưng không quá ồn ào cứ lan tỏa trong đám chiến sĩ mới, họ vào quân trường này mới chỉ hơn ba tuần lễ sau khi chia tay với bạn bè ở các trường trung học chuyên nghiệp, cao đẳng trên toàn thành phố Sài Gòn vào những ngày đầu tháng 11/1978, nào là Trung học y tế, Kế toán tài chính, Kỹ thuật Cao Thắng, Quốc gia âm nhạc v.v... Quân trường của hấn là một cơ sở của quân đội miền Nam trước 1975 tại số 2 Bis Xô viết nghệ Tĩnh, nằm sát ngay đầu cầu Thị Nghè, đối diện với Thảo cầm viên, và nằm chéo góc với đài phát thanh Saigon tại ngã tư đường Nguyễn bình Khiêm và đường Xô viết Nghệ Tĩnh (Hồng thập Tự).

Tiểu đoàn.. tập hợp, mệnh lệnh được hô vang lên trong bóng đêm mờ mờ, cả đám đông trở nên im lặng và bắt đầu di chuyển nhanh chóng xếp vào đội hình. Những thao tác nghiêm, nghỉ được thực hiện một cách thuần thục. Sau đó một viên sĩ quan bước ra thông báo tóm tắt yêu cầu, những ai được đọc tên, lên xe theo hướng dẫn để nhận nhiệm vụ mới. Và bắt đầu tên từng người được gọi, trong nhóm những người bạn của hấn nhập ngũ từ trường Cao Thắng đã có người được gọi tên và lên xe. Sau hơn nửa giờ và cũng gần một nửa quân số đã lên xe, hai người bạn thân trong nhóm ba người của hấn cũng đã được gọi tên và cũng đang ở trên đoàn xe. Hấn loay hoay cố gắng nhìn xuyên qua màn đêm để dò tìm hai người bạn thân trong đám đông trên từng chiếc xe, hy vọng gặp nhau trong giây phút cuối, nhưng rồi thất vọng khi đoàn xe đã bắt đầu lăn bánh mà hấn vẫn chưa tìm được bạn mình để nói một lời chia tay, rồi sau đó những người còn lại dưới sân được lệnh quay trở về vị trí cũ, tiếp tục nghỉ ngơi.

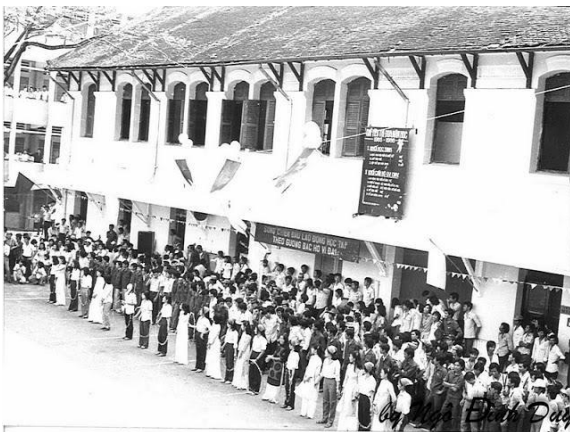
Trở về căn phòng cũ, hấn cảm thấy thật sự trống vắng vì đã thiếu đi những người bạn cũ, bây giờ chỉ còn mình hấn trong nhóm ba người. Trăn trở suy nghĩ về bạn hấn, rồi suy nghĩ về tương lai trong chốc lát nhưng có lẽ vì quá mệt sau cả ngày huấn luyện lăn, lê, bò, trườn dưới cái nắng gay gắt của đầu mùa khô, ngay lúc này trong đầu hấn cũng không còn có thể suy tư gì nữa, và giấc ngủ nhanh chóng trở lại với hấn. Sáng hôm sau, quân số còn lại tập trung lên hội trường để học chính trị. Chính trị viên tiểu đoàn thông báo rằng, tối qua đơn vị đã làm xong công tác thanh lọc quân số, những thành phần với lý lịch có liên quan với chế độ Saigon cũ, với tôn giáo mà nhà nước không thể tin tưởng để giao cầm súng nên chỉ có thể giao cho cầm cuốc, cầm xẻng mà thôi. Đó là bài học giai cấp và chuyên chính vô sản mà hấn được học bằng thực tế. Thế là hấn biết hai người bạn của hấn được đưa đi lao động cho quân đội ở tại Tây Ninh và tạm yên tâm không lo lắng cho hai sinh mạng ấy. Và hình như cuộc đời hấn kể từ đây đã bắt đầu sang trang mới, bắt đầu vào giai đoạn thường xuyên có những lần chia tay bạn bè mà không hề có một lời chào tạm biệt, hay vĩnh biệt.

Bản thân hấn lúc ấy cũng đã thờ phào nhẹ nhõm, vì hấn đã biết rút kinh nghiệm khi viết lý lịch để làm người khác đánh giá tốt hơn sau một lần hấn bị thanh lọc đau đớn. Ngày trước, hấn cũng đang học hệ chuyên nghiệp cải tiến tại một trường kỹ thuật ở miền Trung, sau tháng 4/1975 nhà trường bắt buộc tất cả học sinh phải nộp lại hồ sơ và thi lại vào trường mặc dù đang là học sinh của trường. Sau khi nộp hồ sơ, tên hấn bị loại khỏi danh sách dự thi vì lý lịch không tốt, vì vậy mà hấn không cần phải đi thi. Hấn buộc phải rời khỏi trường, chạnh lòng ưu tư suy nghĩ về tương lai bất định, không biết ngã rẽ nào sẽ đón hấn trong cuộc đời.

Ngày xưa khi học hết cấp 2 phổ thông, sức học hẳn giảm thấy rõ, có lẽ hẳn bị mất một phần căn bản khi học năm lớp đệ lục (lớp 7), hẳn gặp một thầy giáo dạy toán, học trò không hiểu bài xin thầy giảng lại, thầy giáo bảo: “bây giờ không hiểu mai mốt lớn sẽ hiểu”, trong khi sức học của hẳn cuối lớp 5 rất giỏi, hẳn có nhận phần thưởng cuối cấp, và khi thi vào lớp 6 trường công lập hẳn đậu thứ hạng 50 trên tổng số 600 học sinh trúng tuyển với hơn 7.000 thí sinh dự thi. Học hết lớp đệ tứ (lớp 9), Má hẳn nhìn thấy sức học của con đi xuống nên bảo con nên chuyển sang trường kỹ thuật học để có cái nghề cho tương lai, và nếu có lỡ có đi lính thì cũng ở những đơn vị hậu cần, khỏi ra chiến trường vì lúc ấy cuộc chiến tranh ngày càng khốc liệt nhất là sau năm 1972 và bản tính hẳn cũng có nhiều yêu thích về kỹ thuật, đây là lý do hẳn dự thi, dù chỉ đậu hạng dự khuyết nhưng cuối cùng hẳn vẫn chuyển sang học trường kỹ thuật.

Thế rồi thật tình cờ, có người quen đi Saigon và hẳn được đi theo. Đến Saigon hẳn lân la tìm đường và đến được công trường Cao Thắng và rồi một bảng thông báo tuyển sinh đào tạo hệ Công nhân kỹ thuật được dán trong khung thông báo, điều kiện muốn dự tuyển thì phải là cựu học sinh các trường kỹ thuật phía Nam trước tháng 4/1975. Đọc đến đó hẳn muốn nhảy cẫng lên và hét lên thật to cho thỏa niềm vui sướng, lòng vui mừng hạnh phúc, nhưng rồi hẳn kịp trấn tĩnh và cố giữ lại vẻ bình thản bên ngoài như không có gì xảy ra. Không biết có thi vào nổi hay không nhưng trước hết hẳn cảm thấy thật hạnh phúc, khi đọc được thông báo, rồi hẳn cẩn thận ghi chép đầy đủ nội dung thông báo tuyển sinh cất vào túi áo thật kỹ như sợ những cơn gió bất chợt thổi đến cuốn thành giấc mộng bay đi. Từ ngày hôm ấy hẳn bắt đầu tự ôn bài với quyết tâm phải thi đậu để có thể thoát ra cái thế bị dồn vào chân tường, không lối thoát, và hy vọng có thể một phần nào đó góp sức tươi sáng hơn cho tương lai của hẳn.

Lúc này những chương trình toán hàm số bậc nhất, lượng giác, vật lý, hóa học hẳn đã thông suốt. Có lẽ người thầy dạy toán ngày xưa của hẳn nói đúng, “bây giờ chưa hiểu mai mốt lớn rồi sẽ hiểu” thật có giá trị vào lúc này, nói như kiểu truyện kiếm hiệp của nhà văn Kim Dung thì phải nói hẳn “tự đã thông kinh mạch” vào lúc mà cơ hội cứu cánh xuất hiện. Và rồi, ngày có kết quả thi đã không phụ lòng hẳn, mùa thu năm 1976 hẳn ngang nhiên bước vào trường Kỹ thuật Cao Thắng, ngôi trường nổi tiếng trong làng các trường Kỹ thuật miền Nam trước tháng 4/75 với nỗi lòng hân hoan.

Ngày bước chân vào trong sân trường Cao Thắng, đi dạo một vòng hẳn chợt cảm thấy thoáng buồn và một chút thất vọng. Ôi ngôi trường thật nổi tiếng nhưng sao mà cũ kỹ đến thế, nhìn những bậc cầu thang bằng gỗ đen sì và mòn vẹt cạnh, phòng học lý thuyết thì tối tăm, diện tích của trường thì thật nhỏ, chỉ có hai sân bóng bé tí, không có những khoảng không gian tĩnh mịch mà ngược lại lúc nào cũng ồn ào bởi những tiếng xe cộ bủa quanh. Nhưng dầu sao sân trường cũng có một cây phượng to để báo hiệu hè về cho lứa tuổi học trò, và đẹp nhất là cây hoa Hoàng Hậu với hoa màu tím kề ngay một văn phòng nho nhỏ giữa trường. Trường tuy nhỏ nhưng gần hai năm học ở trường mà hình như hẳn chỉ đi vào cái khu vực tối tăm được cả bọn học trò gọi là Khu Trù Mật đó một lần.

Hẳn hồi tưởng về ngôi trường cũ mà hẳn mới chia tay, dưới mắt hẳn ngôi trường ngày ấy thật đẹp và quyền rũ biết bao, nằm về một góc vắng của thành phố nhỏ ven biển, với dãy nhà xưởng rộng thoáng có mái hình răng cưa nằm thẳng tít, nào là xưởng động cơ, kỹ nghệ gỗ, kỹ nghệ sắt, máy dụng cụ, và cuối cùng là xưởng điện kỹ nghệ, rồi kế tiếp là hai tòa nhà lớn để học các môn văn hóa và các phòng học chuyên cho môn kỹ nghệ họa, phía sau trường là một bãi cát trắng làm sân bóng đá và được che kín bởi vô số cây dương trồng dọc hàng rào quanh sân trường. Trước mặt trường là sân bóng rổ và sân tennis, nhìn qua phía lề bên kia con đường là bãi biển chạy dài gần cả cây số về bên phải cho đến mỏm núi chúi mình ra biển như hàng rào ngăn cách hai khu vực, vượt qua mỏm núi ấy kế bên là một bãi biển cát trắng nhỏ và đó là một khu làng dành cho người bệnh phong mang tên trại Qui Hòa, dưới chân núi có một ngôi mộ là nơi an nghỉ nghìn thu của thi sĩ trẻ nổi tiếng thời tiền chiến: Hàn Mặc Tử, và một con đường đi lên đỉnh núi kề bên được đặt tên là dốc Mộng Cầm.

Mặc dù không có chút thiên phú về thơ văn nhưng những dòng thơ kiệt tác, được bạn bè, thầy cô nhắc đến thường xuyên như một niềm tự hào, tiêu biểu, cũng đã len lén đi vào lòng hẳn không biết tự lúc nào.

*Ngày mai trong đám xuân xanh ấy,
Có kẻ theo chồng, bỏ cuộc chơi...
(trích từ bài thơ Mùa Xuân Chín của Hàn Mặc Tử)*

hoặc:

*Ai mua trăng tôi bán trăng cho
Không bán đoàn viên, ước hẹn hò.
(trích từ bài thơ Trăng Vàng Trăng Ngọc của Hàn Mặc Tử)*

Thú vị nhất là những ngày mà có giờ học cả buổi chiều, sau khi ăn trưa với phần ăn mang theo, hấn trốn vào những gốc cây dương trong rừng dương phía sau trường để được nghe tiếng vi vu của gió khi những cơn gió nô đùa với những cành dương và rồi ru hấn vào giấc ngủ trưa. Hấn nhớ những ngày đầu khi vào trường thật ngỡ ngàng, có một hôm hấn phải tham gia trực cho phòng Giáo vụ, người trực sinh có nhiệm vụ mang sổ điểm danh đi đến các lớp để các thầy cô đứng lớp điểm danh đầu giờ. Hấn được phân công đi dãy nhà A, sau khi đi hết tầng một, tầng hai, hấn vui vẻ khi thấy chỉ còn một tầng nữa là xong công việc, leo lên tầng 3 và bắt đầu đi đến các lớp. Đến gần cuối dãy lớp học hấn bất ngờ biết ra là phòng học của lớp nữ công gia chánh vì tên lớp được ghi trên sổ điểm danh, hấn hít mạnh không khí lấy bình tĩnh gõ cửa và mang cuốn sổ đi vào đặt lên bàn thầy giáo rồi nhanh chân bước ra hành lang chờ, mắt không dám nhìn xuống lớp học. Chỉ mới bắt đầu quay lưng là ôi thôi các cô nhao nhao ý kiến yêu cầu thầy giáo gọi trực sinh vào chào lớp và giúp thầy điểm danh, hù dọa như kiểu ma cũ dọa ma mới, lớp học bỗng ồn ào như cái chợ chồm hổm. Đã đứng ngoài hành lang hấn thấy an toàn, ngẩng nhìn lên bầu trời trong xanh mà lòng thầm nghĩ “tui cũng đẹp trai, phong độ lắm chứ bộ, có thích làm quen thì phải lịch sự chớ, để bị bắt nạt vậy sao”.

Những ngày đầu vào trường Cao Thắng, hấn cũng thấy nhiều nữ sinh trong trường nhưng chỉ dám đứng nhìn từ xa mà không dám làm quen vì trong suy nghĩ mình là dân tỉnh lẻ và nhất là xuất thân dân xứ “Nẫu” chánh hiệu con nai vàng. Nói đến chữ “Nẫu”, hấn nhận ra nhiều người miền Nam chỉ hiểu đó là từ để ám chỉ người dân miền Trung, được diễn dịch nôm na là dân xứ “Nẫu”, không mấy ai hiểu rõ được nghĩa của chữ này. Đại từ nhân xưng ngôi thứ ba số nhiều như họ, người ta, chúng nó, người dân vùng hấn sống (bao gồm Phú yên, Gia lai, Kontum và Bình định) dùng thay thế bằng chữ “ Nẫu”. Hấn cũng không hiểu tại sao sinh ra và lớn lên trong vùng đất ấy mà âm điệu, giọng nói của hấn ít người nhận ra xuất xứ của hấn, điều đó làm cho hấn dễ hòa vào trong cuộc sống của thành phố Saigon vốn trộn lẫn người di dân từ các vùng đổ về hợp lại. Sau thời gian học chính trị sau khi vào trường, thế rồi hấn được xếp vào nhóm Bào, lớp Máy dụng cụ 2. Nhóm Bào chỉ có mười bốn học sinh, lớp học không quá nhiều học sinh, đây có lẽ là đặc điểm của

dân kỹ thuật, nhờ thế tình thầy trò, bạn bè khắng khít nhau hơn nhiều. Giáo viên dạy nghề chính của hấn trông có vẻ lớn tuổi bởi mái tóc lơ thơ, áo trắng cộc tay đã hơi ngả màu được bỏ gọn gàng trong quần Kaki xanh đen phơn phớt những dầu mỡ, những giây phút đầu gặp thầy giáo mới nhưng hấn cảm thấy gần gũi quen thuộc làm sao. Chặng đường hơn hai năm học nghề, học trò ngày càng quý thầy hơn. Những lúc có thời gian rỗi, thầy hỏi han gia cảnh từng đứa và có những lời động viên, chỉ bảo chân tình để cố gắng vượt qua những khó khăn. Có một lần duy nhất hấn cùng một số bạn trong lớp đến nhà thầy “thường thức những giọt nước mắt quê hương” (đế Gò đen)

và cũng để biết nhà thầy giáo, ôi nhìn căn nhà thầy càng thấy buồn thêm, mới thấy cuộc sống của thầy cũng đầy cơ cực như cảnh khó khăn chung của nhà giáo. Hấn hy vọng một ngày nào đấy hấn sẽ đến thăm thầy.

Những lúc rảnh rỗi, hay phải chờ tới phiên đứng máy, cái đám quỷ học trò của hấn thường hay chia thành nhiều nhóm nhỏ, sổ thì trốn ra quán café góc đường Nam Kỳ Khởi Nghĩa (Công Lý), Huỳnh thúc Kháng ngồi đồng, tán dóc, sổ trốn ra phía sau cái máy mài lớn để nhìn ra đường Hàm Nghi qua các lam thông gió gần sát chân tường, và rồi làm quen với các chị “tiểu thương” chợ chó mèo trên đường Hàm Nghi phía sau vách tường của trường. Cái đặc điểm là các lam thông gió phải nằm nghiêng để chống nước chảy vào bên trong tương tự như lá sách cửa sổ, người ngồi bên trong thì thấy bên ngoài rõ hơn, còn bên ngoài muốn nhìn

vào thì phải cúi người gần sát đất mới nhìn vào được. Sau một thời gian thì chợ chó mèo dòi đi, lè đường trống vắng, và lúc ấy có thêm lớp mới, do vậy lớp hẳn phải học vào ca chiều, thế là những dịp chọc phá người đi đường càng nhiều, nhất là vào lúc trời gần tối. Cứ chờ cho người ta đi tới gần thì một đứa bắt đầu đếm, khi đếm tới ba thì mỗi tên tự chọn một kiểu để phát ra một âm thanh như ma quái, kêu thật lớn và cùng một lúc, và thế là người đi đường giật thót tim, vì nhìn quanh nào có thấy ai, chỉ nghe âm thanh ở đâu đó rồi cuối cùng hoảng hốt bỏ chạy như ma đuổi, còn cả bọn hẳn ngồi bên trong cười rữ rượi. Hẳn nhớ có một lần, một cặp tình nhân đang đi tới, lúc ấy có lẽ nàng đang giặt chàng, vì ánh mắt đang mang hình viên đạn, còn chàng thì có khuôn mặt rầu rĩ, đang ra sức nặn ni ỉ ôi. Bắt đầu đếm 1, 2..3 khi họ vừa đến, một âm thanh thập cẩm kỳ kỳ cùng lúc cất lên làm cô nàng giặt bắn người, nhảy bổ về phía chàng thanh niên ôm chặt cứng, trong lúc bọn hẳn cười khoái chí, anh thanh niên cúi người nhìn vào và nhận được lời nhắn, “tụi em đã nặn ni giúp anh rồi đó, cảm ơn tụi này đi anh”. Nhất quỷ, nhì ma, thứ ba học trò thật chẳng sai tí nào.

Thấm thoát hai năm đã trôi qua, cả lớp bắt đầu đi thực tập chuẩn bị ra trường, nhưng thời gian này toàn xã hội đang có những xáo trộn rất nhiều sau biến cố tháng 4/1975, một biến cố đã cuốn phăng biết bao những mảnh đời, bao gia đình và rồi những cơn lốc khác cứ cuồn cuộn kéo đến, chiến tranh quay trở lại với đất nước, mỗi người với mỗi toan tính khác nhau, kẻ lo vượt biên, người lo xuất cảnh. Nhưng với hẳn, đành phải chấp nhận bắt đầu với cuộc sống mới. Sau lần bị thanh lọc, hẳn hiểu được rằng muốn tồn tại và để được vươn lên trong chế độ mới, để rồi có thể gánh vác cho một gia đình tương lai của hẳn, cần phải làm sạch lý lịch, và nhất là phải tô hồng cho được lý lịch cá nhân, hẳn quyết định đăng ký nhập ngũ mặc dù chỉ còn vài tháng nữa là tốt nghiệp ra trường. Hơn nữa, nhìn cảnh biên giới Tây nam nhiều đau thương cũng làm cho hẳn muốn một lần trả nợ non sông, như một nam nhi chí chí. Không mấy ai hiểu được suy nghĩ trong tận cùng riêng tư của hẳn, và cho là hẳn quá lý tưởng. Hẳn chấp nhận lấy sinh mạng ra đánh cuộc, như những người khác đánh cuộc sinh mạng của họ với biển cả trong những lần vượt biển tìm tự do và hạnh phúc cho tương lai vậy.

Khi đăng ký nhập ngũ hẳn vẫn còn là thằng con trai chưa có một mảnh tình vắt vai, một vài bóng hồng nào đó cũng đã thoáng qua trong ký ức cuộc đời hẳn nhưng chỉ mới dừng lại ở mức ghi nhận những khuôn mặt, mái tóc, dáng người ưa thích cất vào ngăn nhỏ trong ký ức cuộc đời. Lúc ấy hẳn cũng mới làm quen thân với một cô bạn có dáng người hẳn ưa thích, nhất là khi cổ ấy xuất hiện trước mặt hẳn trong tà áo dài màu trắng học trò tinh khôi, nhưng mà hẳn nào dám thổ lộ nỗi niềm riêng tư. Rồi đến ngày đăng ký nhập ngũ, sau khi đăng ký xong hẳn tự nghĩ vóc dáng ấy sẽ lại tiếp tục được coi như một hình ảnh mới nhất, được tiếp tục cất vào ngăn nhỏ trong ký ức cuộc đời tiếp theo của riêng hẳn, vì hẳn lo sợ rằng ai đó nếu hiểu rằng con tim của hẳn đang rung động, để rồi mai kia phải nhỡ lệ khi nghe những bài hát như “Kỷ vật cho em” hay bài “Hòn vọng phu”. Hẳn muốn ích kỷ một chút, chỉ dành cho riêng hẳn và thật sự quyết giữ kín trong tâm hồn. Thế nhưng như một sự ngẫu nhiên trùng lặp làm thay đổi mọi toan tính, đúng vào thời điểm ấy một sự kiện xảy ra trong gia đình cô bạn, hẳn đưa bờ vai như một người bạn thân thiết để nâng đỡ bạn mình trong lúc thương đau, nhưng cuối cùng một nụ hôn đầu đời của thằng con trai như hẳn đã gửi đến trên má cô bạn gái ấy khi cái đầu không thể kiểm soát nỗi con tim, và thật bất ngờ đến vỡ òa trong lòng hẳn, cô bạn gái của hẳn cũng đồng ý chấp nhận nghe và cùng với hẳn hát bài hát “Kỷ vật cho em”.

Hơn hai tháng, sau lần xa vắng hai người bạn thân vì lên đường tăng gia sản xuất cho quân đội, đơn vị hẳn bắt đầu tiến qua Campuchia. Ngày 7/1/1979 bộ đội Việt Nam tiến vào Nam vang, thì đúng hai tháng sau hẳn vượt qua biên giới tại cửa khẩu Mộc bài, Tây Ninh. Những cái mốc thời gian này không bao giờ hẳn quên được, đêm đầu tiên hẳn được lệnh dừng lại tại trung tâm thành phố Kampong Chàm để tạm ngủ đêm, một thành phố trống vắng tang thương giống như thành phố chết, lưa thưa vài người dân còn lại trong thành phố, cánh lính đang trú đóng ở đây chỉ lưu ý rằng đừng dùng nước giếng ở trong khu vực mà chỉ được dùng nước sông hoặc nước suối, mà hẳn cũng không hiểu vì sao. Đêm đến, đêm đầu tiên rời xa đất nước, nằm ngủ dọc theo vỉa hè đường phố, thành phố tối đen như mực, nhìn lên bầu trời đầy sao, và hẳn cố tìm kiếm các chòm sao để xác định phương hướng để cố nhận biết hướng của thành phố Saigon, quay người hướng về phương ấy và hẳn gửi qua gió, mang về hậu phương những nụ hôn yêu thương. Sáng hôm sau, đoàn xe của hẳn tiếp tục trực chỉ Kampong Thom sau khi ăn sáng và giờ cơm mang theo cho buổi trưa, xe chạy đến trưa thì dừng lại nghỉ ngơi và ăn trưa bên vệ đường. Hai dãy nhà lưa thưa vắng lặng bóng người chạy dài hai bên đường, tự nhiên hẳn cảm nhận khu nhà sao mà âm u quá, hẳn bước vào tìm giếng nước để lấy thêm nước dự phòng, bỗng chợt nhận ra mấy cái sọt người nằm lẫn lộn bên cạnh giếng nước trong vườn, và trong chốc lát hẳn cũng chỉ tự lý giải chắc ai đó đi tìm những chiếc răng vàng trong những cái sọt người ấy nên mới vớt lên từ đáy giếng.

Sau những tháng ngày hành quân liên tục trong khu vực Kampong Thom dưới cái nắng thiêu đốt của mùa khô, sông suối ngày càng cạn kiệt nguồn nước, do đó đối phương càng lúc càng lúi sâu hơn vào rừng sâu, thỉnh thoảng vài cơn mưa đầu mùa trút xuống làm mát dịu nỗi nhọc nhằn của những người lính, và cũng là dấu hiệu mùa khô sắp kết thúc, vài trận nổ súng cũng đã xảy ra và hẳn đã bắt đầu quen dần với tiếng nổ và mùi thuốc súng. Dĩ nhiên khi súng nổ thì phải có thương vong và vai hẳn đã phải làm quen với việc cáo thương cho đồng đội. Những chiến sĩ xuất thân từ Cao Thắng đã có người gục ngã hy sinh như từ lớp CK75A1, thương vong như ở CK77C3.

Rồi những cơn mưa như trút nước đã đến, đêm đêm tiếng ếch nhái rền vang chào mừng những cánh đồng trở lại ẩm ướt, không khí mát mẻ tràn về, những mầm xanh đang vươn mình trời dậy thì những người lính đã được trở về hậu cứ nghỉ ngơi. Mùa mưa là ướt át, nhưng với người lính trận là lúc được nghỉ ngơi, là câu cá, là trồng cây xanh cải thiện cuộc sống. Lúc này chính là lúc những cánh thư xanh liên tục được gửi về quê nhà, chất chứa nhiều nhung nhớ, cố diễn tả khung cảnh trồng cây, bắt cá thanh bình chứ không có đoạn nào mô tả cảnh ác liệt trong chiến tranh hay nỗi đau khi mất dần những đồng đội, cố

mô tả tạo ra khung cảnh như chiến trường còn cách rất rất xa, cũng chỉ vì lo sợ mang đến cho người ở hậu phương niềm âu lo.

Hết mưa lại đến nắng, và chiến dịch mùa khô lại đến, lại những cuộc hành quân lùng sục băng rừng, băng suối như cơn bão. Thế rồi đơn vị hẳn được lệnh tăng cường qua hỗ trợ tỉnh Seam Riep kế bên. Và căn cứ hẳn đóng ngay giữa trên trục lộ nối liền sân bay Seam Riep với đền Angkor Wat để bảo vệ hai khu vực này, thế là hẳn có dịp thường xuyên đến chiêm ngưỡng một trong bảy kỳ quan thế giới (Đế thiên, Đế Thích). Từ đây đến biên giới Thailand chỉ còn vài trăm cây số nữa, nên khu vực càng nóng bỏng, những tử sĩ từ mặt trận phía xa đưa về phải tạm an nghỉ tại vòng ngoài phi trường, vì không thể giữ được những thi thể ấy lâu hơn nữa khi nó đã bắt đầu phân hủy nếu tiếp tục hành trình về quê mẹ. Có những lúc bọn hẳn phải cười đùa làm thơ con cóc giải sầu:

*Đôi dép râu làm sầu đời trai trẻ
Chiếc nón tai bèo làm héo con tim.*

Giờ này, sau những tháng ngày lăn lộn trên chiến trường hẳn đã được thăng cấp lên Thượng sĩ, cấp bậc cuối cùng của hàng hạ sĩ quan. Tin đồn hẳn nghe được là đơn vị đang dự kiến đưa hẳn vào danh sách sẽ đi đào tạo sĩ quan, với những người khác thì đó là sự vinh dự được thăng tiến và sung sướng nhất là được rời khỏi chiến trường vào lúc này, rời xa những bi thương có thể xảy ra bất cứ lúc nào. Nhưng với hẳn thì hẳn không vui, vì hẳn không yêu đời lính, là sĩ quan có nghĩa chấp nhận trọn cuộc đời chinh chiến, hẳn chấp nhận cầm súng khi đất nước cần nhưng hẳn không yêu cuộc đời binh nghiệp. Sự dần vật đến với hẳn, nếu được đi học là được trở về đất nước và sẽ được gặp những người thân trong gia đình trong đó có cô bạn gái thân thương mà ngày đêm hẳn nhớ nhung, nhớ đến da diết, chan chứa yêu thương biết đến dường nào, sự yêu thương nằm cuộn tròn trong trái tim của hẳn, vậy mà hẳn quyết định là không. Những đồng đội hẳn bắt đầu cảm nhận hình như hẳn có sự thay đổi, càng lúc hẳn càng làm chỉ huy mịch lòng, thường xuyên bị phê bình cảnh cáo vì vô kỷ luật, những động thái của hẳn như muốn nhấn tới ai đó hãy loại hẳn ra khỏi danh sách đi học sĩ quan.

Hẳn cố gắng chịu đựng sự nhung nhớ và hy vọng có thể bình an cho đến hết hạn ba năm nghĩa vụ, để mãi mãi vứt bỏ bộ đồ màu xanh cỏ úa trên người, để trở về cuộc sống thường nhật bên những người hẳn yêu thương. Hẳn thù ghét chiến tranh và thậm chí mong không ai trách cứ khi biết hẳn quyết định như thế. Một khi chờ mong, là phải lần mò trông chừng, mong ngóng từng giờ từng phút từng giây, càng mong chờ thì thời gian gần như càng dừng lại, như cố ý trêu đùa sự kiên nhẫn. Có lẽ vậy mà tính kiên nhẫn và chịu đựng của hẳn được gia tăng. Rồi cuối cùng thì cái gì đến cũng phải đến, hẳn được chấp thuận cho phép trở về, chỉ phải trả lại cái khối sắt thép lạnh lùng đã cùng hẳn gần ba năm chung sống “Súng là vợ, đạn là con”.

Chiếc xe quân đội dừng hẳn tại ngã tư Bảy Hiền, chào tạm biệt những đồng đội trên xe trong ánh nắng sáng mùa thu dịu dàng, nhảy xuống xe, hẳn đón ngay chiếc xe Lam lộ trình Bảy Hiền – Cầu Muối vừa trở tới, thấy chiếc ba lô đã phủ màu đỏ của bụi đường và một chiếc ruột tượng đầy gạo, tiêu chuẩn tháng lương thực cuối

cùng của đời lính xuống sàn xe, ngồi lên băng ghế sát về phía sau ngắm nhìn thành phố rộn ràng tiếng xe, mà đã một thời xa vắng. Khói chiếc xe lam bay lên phủ vào mặt hắn cái mùi khói xe xen lẫn những hạt dầu hôi chưa đốt hết đã pha lẫn trong xăng, mắt hắn cay sè mà hắn không biết do khói hay do dầu. Lan man, mơ hồ nhìn phố xá, nhìn cảnh vật lúc mờ lúc rõ, lúc có lúc không, bấy giờ hắn như người mộng du, đờ đẫn mộng mị, mặc cho những hành khách đi cùng chuyến xe đưa mắt nhìn hắn.

Ồ, kia Ngã Sáu Saigon kia, hắn gọi tài xế dừng xe rồi bước xuống, khoác ba lô bước nhanh chân về hướng khu nhà của hắn. Hàng xóm thấy hắn về, rộn ràng vui tươi thăm hỏi. Bước vào nhà, chỉ có chị hắn, chị hắn bảo má đi chợ chưa về, một lát sau bà về gần đến nhà đã nghe hàng xóm báo rằng hắn đã về, bà vội vã hấp tấp chân thấp chân cao bước vội về. Hắn ôm bà vào lòng, những giọt nước mắt ấm, thấm dần vào áo rồi ngấm đến tận da thịt hắn, hắn nghẹn ngào sung sướng.

Sau khi tắm rửa thật sạch sẽ như để chào từ biệt những tháng ngày cực nhọc, những vường bận quá khứ quân ngũ, và như muốn giữ sạch tất cả, cả những hạt bụi từ phương trời xa xôi ấy, rồi hắn mở ba lô trút hết vật dụng ra ngoài, chỉ một túi đựng những tàn đường Thốt nốt được hắn mua về làm quà đặc sản, vài cái đồ lót và chẳng còn gì nữa, những gì còn có thể sử dụng hắn đã gửi lại cho đồng đội ở lại. Sắp xếp những quần áo vật dụng sinh hoạt hằng ngày đem cất vào ngăn kéo, cuối cùng chỉ có cuốn sổ nhật ký và một xấp những lá thư hậu phương mà hắn nhận được trong thời gian qua được cất giữ cẩn thận còn lại trên bàn. Trong cái ba lô đó, cuốn nhật ký và những lá thư hậu phương có lẽ là những món đồ có giá trị nhất đối với hắn, ghi lại một phần tâm tư yêu thương trong những tháng ngày xa vắng, cầm cuốn nhật ký trên tay như chợt nhớ điều gì đó, hắn đưa mắt đảo nhìn quanh căn nhà tìm chiếc xe đạp sườn ngang ngày trước của hắn, nó đang nằm trong góc kẹt đầy bụi. Hắn đem cất cuốn nhật ký và những lá thư, rồi mang chiếc xe đạp ra lau chùi như muốn lao ngay ra phố mà không thể chờ đợi thêm phút giây nào nữa, nửa giờ sau hắn đã vi vu trên đường phố, hòa vào dòng chảy xe cộ đông đúc và náo nhiệt của thành phố Saigon với tâm tư tràn ngập yêu thương sau bao ngày xa vắng, bất chợt một chút mơ hồ lo lắng chia xa.

Ngoài trời, gió thu khẽ lay động, những chiếc lá úa vàng rơi xuống theo từng cơn gió, những tiếng xào xạc của lá khô lán trên hè phố, hình như tất cả chỉ để chuẩn bị khởi đầu cho một mùa lá mới.

Đoạn kết

Tôi và hắn là hai thằng bạn thân từ lúc nhỏ cùng quê, cuộc đời tôi và hắn có lúc gần và có lúc xa, nhưng vẫn thường liên lạc và bây giờ sống gần nhau. Tôi có cái duy nhất là tầm lượng khá hơn hắn, thỉnh thoảng tôi và hắn cùng nhau đi hưởng lạc thú, tôi vừa đã khát thì hắn đã bắt đầu ngà say, trong những lúc trà dư tửu hậu, hắn thường kể cho tôi nghe tỉ mỉ về những giai đoạn cuộc đời hắn, tôi chấp nhận từng phần cuộc đời hắn qua những lần tâm sự, tôi tin rằng những chuyện hắn kể là sự thật vì khi người ta say mấy ai nói dối.

Trong một lần tâm sự, tôi nói với hắn rằng tôi sẽ viết lại câu chuyện về cuộc đời của hắn và để cho tăng phần hấp dẫn, câu chuyện sẽ được cho thêm hình ảnh một cô gái vào như mô tả rõ hơn, hình ảnh tưởng tượng về một người con gái trong mơ của hắn thành chuyện tình lãng mạn để làm xao xuyến trái tim người đọc. Hắn cười, rồi bảo - ông có thể hư cấu viết chia ly, éo le cho thật bi ai hay cũng có thể kết thúc trong hạnh phúc tuyệt vời, tất cả đều chính xác với cuộc tình trong mơ vì trong mơ tưởng thì mọi việc đều có thể xảy ra, hợp hay tan, đúng hay sai và hạnh phúc hay đau thương. Và hắn cho rằng có đau thương mới thấy hạnh phúc ngọt ngào, có hạnh phúc thì mới biết thế nào là đau thương.

Hắn lập luận rằng trong tận cùng của khổ đau người ta cũng có thể thấy được hạnh phúc, như hình ảnh mà hắn đã trải qua khi mà bọn hắn tải thương cho đồng đội bị thương sau khi im tiếng súng, quay trở về trong mưa gió vùn vủ, vượt rừng vượt suối trong sự cạn kiệt của sức lực sau hành trình hai ngày tải thương liên tục, để ráng nhanh chóng trở về hậu cứ trong khi lê những bước chân như không còn nhích nổi thân hình mà trên vai vẫn còn cái cán thương, để rồi đồng đội thều thào hỏi "Tao sắp được về Saigon rồi phải không mày" khi hắn bàn giao đồng đội bị thương cho đơn vị chi viện tải thương vừa đến. Chia tay trong xót xa nhưng lại tràn đầy hạnh phúc.

Tôi đọc cho hắn nghe bản thảo khi tôi viết đến đoạn hắn trở về và hỏi hắn, có nên viết tiếp đoạn gặp người con gái sau khi trở về không, thì hắn bảo cứ để dành quyền tưởng tượng cho người đọc, rồi hắn nâng cái ly

bia đầy, tu một hơi dài khoan khoái như không còn gì vướng bận tâm trí hấn nữa, nhưng rồi hấn lại lằm bằm – nhưng mà cuộc đời đâu cứ mãi chia tay.

Huỳnh Ngọc Thạnh

Mùa thu 2012/ Kỷ niệm những ngày này 31 năm trước.

Nguồn: Đặc San Hội Ngộ Cao Thắng 2013 – trang 80-86